

Sygn. akt VII U 1586/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 3 lipca 2019 r.

w Warszawie

sprawy D. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania D. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 8 listopada 2018 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

W dniu 5 grudnia 2018 r. **D. K.** złożył odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 8 listopada 2018 r. znak:(...) odmawiającej przyznania mu emerytury pomostowej. Odwołujący zarzucił skarżonej decyzji naruszenie

1. art. 4 w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych poprzez przyjęcie, że spełnienie wymogów określonych w art. 49 u.e.p. należy rozpatrywać łącznie z wymogami z art. 4 u.e.p. w sytuacji, gdy podstawowe warunki nabycia uprawnień do emerytury pomostowej wskazany zostały w art. 4 u.e.p. i ich spełnienie sprawia, że ubezpieczony uzyskuje prawo do emerytury pomostowej, natomiast art. 49 u.e.p. jest przepisem o charakterze przejściowym, który stanowi szczególną regulację mającą na celu ułatwienie dostępu do emerytury pomostowej grupie ubezpieczonych, którzy nie spełniają ogólnych warunków wskazanych w art. 4 u.e.p.,
2. art. 35 ust. 1 pkt 2 u.e.p. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że warunkiem uzyskania emerytury pomostowej jest odprowadzenie przez pracodawcę stosownych składek.

W oparciu o powyższe odwołujący wniósł o zmianę skarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony zaprezentował omówienie warunków koniecznych do uzyskania prawa do emerytury pomostowej określonych w art. 4 u.e.p., odnosząc się w szczególności do kwestii zaliczania okresów stażu pracy w warunkach szczególnych. W ocenie odwołującego organ rentowy w niniejszej sprawie uznał,

że świadectwo pracy zawiera nieprawidłową podstawę prawną, a taka ocena stanowi przejaw zbytniego formalizmu w stosunku do stanowiska pracy, które zajmował, w szczególności gdy w dokumentacji przedstawionej organowi znajduje się świadectwo wykonywania prac

w szczególnych warunkach, z którego wynika jakie stanowisko zajmował od 5 września

1994 r. Powołując się na orzecznictwo odwołujący zakwestionował również twierdzenie przez organ rentowy, że nie zostały za niego opłacone składki na Fundusz Emerytury Pomostowy, gdyż obowiązek odprowadzania tych składek został uregulowany w oderwaniu od przesłanek nabycia prawa do emerytury pomostowej (odwołanie k. 3-5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 27 grudnia 2018 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o jego oddalenie.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy powołał się na treść art. 4

i art. 49 u.e.p., wskazując, że odwołujący w dniu wydania decyzji nie spełniał warunków,

o których mowa w tym przepisie, tj. w art. 4 pkt 2, 3 oraz pkt 4-7. W ocenie organu rentowego przedłożone przez odwołującego świadectwo pracy z 8 października 2018 r.

nie wskazuje na wykaz, dział, pozycję i punkt rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnianych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, a także na załącznik i punkt ustawy

o emeryturach pomostowych, wg. których miała być wykonywana praca w szczególnych warunkach. Z kolei świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych przedłożone przez odwołującego nie spełnia wymogów określonych w art. 35 ust. 1 i 2 oraz art. 50 ust. 1-3 u.e.p., a ponadto odwołujący nie rozwiązał stosunku pracy. Zdaniem organu rentowego odwołujący nie spełnia również warunków określonych w art. 49 pkt 3 u.e.p., gdyż w dniu 1 stycznia 2009 r. nie miał wymaganego w przepisach okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p. (odpowiedź na odwołanie k. 6 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 9 października 2018 r. odwołujący D. K. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o emeryturę pomostową.

We wniosku odwołujący wskazał, że nadal pozostaje w stosunku pracy w firmie (...), (...) Spółka Jawna w W. (wniosek z 09.10.2018 r. k. 1-3 a.r. tom II).

Po rozpoznaniu wniosku ZUS (...) Oddział w W. wydał w dniu 8 listopada 2018 r. decyzję znak: (...) na podstawie której odmówił D. K. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu tej decyzji organ rentowy powołał się na treść art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych i wskazał, że odmówiono przyznania emerytury, ponieważ odwołujący:

- nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wynoszącego co najmniej 15 lat,
- nie osiągnął wieku 60 lat,
- przed dniem 1 stycznia 1999 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p. lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej,
- po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 u.e.p.,
- nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą.

(decyzja ZUS z 16.03.2018 r. k. 14 a.r.).

W okresie od 5 września 1994 r. do 31 maja 2003 r. odwołujący D. K. był zatrudniony w Zakładzie (...) w W.. Na przełomie maja 2003 roku ww. zakład pracy zmienił formę organizacyjną i został przekształcony w spółkę jawną prowadzoną pod firmą (...) Z., (...) Spółka jawna w W.. W związku ze zmianą formy organizacyjnej zakładu pracy D. K. zawarł rozwiązał dotychczasowy stosunek pracy za porozumieniem stron, a następnie nawiązał stosunek pracy z nowo przekształconą firmą (...) Z., (...) Spółka jawna w W. na podstawie umowy o pracę z dnia 30 maja 2003 r., gdzie kontynuuje zatrudnienie i nadal pozostaje w stosunku pracy wykonując zawód galwanizera (umowy o pracę z 05.09.1994 r. oraz z 30.05.2003 r., aneksy do umowy o pracę z 30.05.2003 r., porozumienie stron z 30.05.2003 r., dokumentacja kadrowa – nieoznaczone karty a.r. tom II, świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach k. 3 a.r. tom II).

W toku postępowania Sąd Okręgowy zobowiązał firmę (...) Z., M. i (...) Spółka Jawna w W. do nadesłania akt rentowych ubezpieczonego oraz nadesłani informacji o okresach, w których wykonywał on w tej spółce i u jej poprzednika prawnego pracę w warunkach szczególnych (zarządzenie k. 14 a.s.). W odpowiedzi na powyższe ww. firma przedłożyła dokumentację pracowniczą D. K. oraz informacje zgodnie z zobowiązaniem (pismo z 12.03.2019 r. k. 17 a.s.). Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy zobowiązał pełnomocnika odwołującego się do wskazania, czy D. K. pozostaje w zatrudnieniu, na co pełnomocnik w piśmie procesowym z dnia 25 czerwca 2019 r. odpowiedział twierdząco (zarządzenie k. 24 a.s., pismo z 25 czerwca 2019 r. k. 30 a.s.).

Powyższe okoliczności stanu faktycznego Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty załączone do akt rentowych i akt sprawy. Treść wymienionych wyżej dokumentów, jak również oświadczeń odwołującego złożonych na rozprawie, nie budziła zastrzeżeń Sądu co do ich wiarygodności.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył, że odwołanie D. K. było niezasadne i podlegało oddaleniu.

Na wstępie wymaga zaznaczenia, że Sąd Okręgowy rozpoznał niniejszą sprawę na posiedzeniu niejawnym zgodnie z art. 148¹ § 1 k.p.c. W ocenie Sądu przeprowadzenie rozprawy w niniejszej sprawie nie było konieczne, gdyż z okoliczności prawnych i faktycznych niniejszej sprawy nie wynika żadna okoliczność uzasadniająca jej przeprowadzenie, w szczególności o podjęcie takiej czynności sądowej odwołująca nie wnosila w myśl art. 148¹ § 3 k.p.c. Postępowanie zostało przeprowadzone w oparciu o dowody zgodnie z postanowieniem z dnia 3 lipca 2019 r. (k. 32 a.s.).

Spór w sprawie koncentrował się wokół kwestii prawa odwołującego się do emerytur pomostowej. Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1924 – dalej jako u.e.p.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z kolei w myśl art. 49 u.e.p. prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

W obu powyższych przypadkach wymienione wyżej warunki muszą zostać spełnione łącznie.

Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej cytowanych wyżej art. 4 i art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po dniu 1 stycznia 2009 r. W przypadku kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas,

gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub

o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych

do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., sygn. akt II UK 164/11, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 kwietnia 2014 r., III AUa 2302/13).

W niniejszej sprawie poza sporem było, że w dacie wydania zaskarżonej decyzji, jak też i w dacie wydania wyroku przez Sąd, odwołujący się nie rozwiązał stosunku pracy. Okoliczność tą organ rentowy wskazał w uzasadnieniu skarżonej decyzji jako jedną

z podstaw odmowy przyznania mu prawa do wnioskowanego świadczenia emerytalnego. Należy przy tym wskazać, iż przesłanka rozwiązania stosunku pracy dotyczy aktualnego zatrudnienia, nie zaś pracy odwołującego w zakładzie, którego uwzględnienie na poczet stażu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze ZUS zakwestionował.

Stąd też przedłożenie przez odwołującego porozumienia w sprawie rozwiązania stosunku pracy z poprzednikiem obecnego pracodawcy (Zakłady (...) w W. nie miało zasadniczego znaczenia. Istotne było natomiast, że w odpowiedzi na zobowiązanie Sądu firma (...) Z., (...) Spółka Jawna w W. nadesłała pismo z dnia 12 marca 2019 r. z którego wynika, że D. K. w dalszym ciągu jest w niej zatrudniony, znajduje to również potwierdzenie w przesłankach przez tą firmę dokumentacji pracowniczej odwołującej. Okoliczność ta znajduje również potwierdzenie w piśmie pełnomocnika odwołującego z dnia 25 czerwca 2019 r., w którym jednoznacznie wskazano, że D. K. pozostaje w zatrudnieniu.

Na tle cytowanych wyżej przepisów rozwiązanie stosunku pracy stanowi warunek sine qua non przyznania prawa do emerytury pomostowej. Bez jego spełnienia niemożliwym jest nabycie prawa do wnioskowanego świadczenia. Odwołujący złożył wniosek o emeryturę pomostową i przedmiotem zaskarżonej decyzji była odmowa jego przyznania. Tymczasem zakres rozpoznania i orzeczenia w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznaczony jest w

pierwszej kolejności przedmiotem zaskarżonej decyzji organu rentowego (zob: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 września 2010 roku sygn. akt III UK 15/10). Innymi słowy, sąd ubezpieczeń społecznych rozpatrując odwołanie ubezpieczonego od decyzji ZUS odmawiającej mu prawa do emerytury pomostowej bada, czy organ rentowy zasadnie odmówił przyznania mu tego prawa czy też nie, to jest czy spełnia wszystkie przesłanki ustawowe do nabycia prawa do tego świadczenia emerytalnego. W takiej sprawie Sąd nie rozstrzyga natomiast, czy ubezpieczony spełnia autonomicznie daną przesłankę konieczną do uzyskania prawa do świadczenia; orzekanie jest ograniczone do stwierdzenia, że dane prawo do świadczenia na tle przepisów ubezpieczonemu przysługuje (czyli spełnia wszystkie przesłanki do jego uzyskania) bądź też nie (a więc przesłanek tych nie spełnia). Nie ma przy tym możliwości rozstrzygnięcia i orzeczenia niejako na przyszłość, że odwołujący spełnia konkretną przesłankę konieczną do uzyskania świadczenia bez rozważenia całokształtu przewidzianych ustawowo warunków, jakie należy spełnić, aby prawo do danego świadczenia uzyskać.

Skoro zatem w niniejszej sprawie było bezspornym, że odwołujący nie rozwiązał stosunku pracy – co przyznał jego pełnomocnik – zbędnym była analiza pozostałych okoliczności podnoszonych w odwołaniu, w tym też kwestii możliwości uwzględnienia wskazywanych przez odwołującego okresów pracy jako okresów pracy w warunkach szczególnych, a tym samym w konsekwencji dalsze prowadzenie postępowania dowodowego. Nawet pozytywne ustalenie przez Sąd, że odwołujący w tych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze nie mogłoby doprowadzić do zmiany zaskarżonej decyzji organu rentowego z uwagi na oczywisty (przyznany przez odwołującego się) brak spełnienia przesłanki z art. 4 ust. 1 pkt 7 u.e.p. Tylko bowiem kumulatywne wystąpienie wszystkich przesłanek z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, gwarantuje nabycie prawa do emerytury pomostowej.

Reasumując, skoro tylko łączne spełnienie przesłanek określonych w art. 4 i art. 49 u.e.p. pozwala na przyznanie prawa do emerytury pomostowej, a niespełnienie którejkolwiek z nich, czyni zbędnym badanie ziszczenia się pozostałych warunków, Sąd Okręgowy uznając odwołanie za nieuzasadnione, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Zarządzenie: odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć(...)

K.S.